

F De oratione

CItem querit. utrum inimicis ventum per tentibus teneamur remittere. **R**espondeo ex iniuria vultu danno dato alicui solent in eo cui sit iniuria tria oriri. scilicet ratiocini affectu. signum rancoris in effectu: et accusatio iuris contra iniuriantem.

Primus et secundus tenet homo statim remittere: sed tertius non nisi satisficiat eum posse. **Q**uartus est ferre persecutores et tribulatores patientem. **E**nī apostolus Persecutores patimur sustinemus. **D**ath. 5. Beati qui persecutorem patiuntur: Isidorus de summo bono Impossibile est ut homo sis: et non gustes angustias. dolor et tristitia omnibus communia sunt. Qui ergo in flagellis murmurat: deus plus irritat: qui aduersa patienter tolerat deum citius placat. **S**cinditur autem quodlibet debemus sufferre tribulationes ut per has liberemur a futuris malis: Gregorius Disericorditer adhibet deum temporalem seueritatem: ne eternam infestat ultionem. Ideo hic quibusdam parcit: ut eos in eternum feriat. Ideo hic ferit non precondit: ut in eternum parcatur. Secundo quia de singulis sufferentiis singulariter glificamur. **A**póstolus. Non sunt dignae passiones huius temporis. Isidorus de summo bono. Quivite future premia diligenter ex cogitat mala omnia vite punitis equanimiter portat quando ex illius dulcedie huius amaritudinem temperat. **E**sse gratum est orare pro inimicis. hoc christus docuit verbo et exemplo. Primo verbo et doctrina cui dixit Matth. 5. Orate pro proximis et calumniantibus ipsis. ut sitis filii patris vestri qui in celis est. qui sollem suum super bonos et malos oriri facit. et pluit super iustos et iniquos. Secundo docuit hoc exemplo cum pro crucifixoribus suis orauit in cruce dicens. Pati ignosce illi: quod nesciunt quod faciunt. Hac doctrinam bene didicit brūs Stephanus qui statim pro se orauit: sed flexis genuis orauit pro inimicis. **E**nī h̄i Actuum. 6. Sic nos debemus esse qui doctrinā et exemplū Christi: et fideliter orare pro inimicis nostris. **E**nī brūs Gregorius. Ille preces suas multum valere facit. quod eas pro inimicis effundit. Sed heu aliqui petunt vindictas a deo super inimicos suos. **E**nīde Gregorius. Iubilus deo ut diligit inimicus: et tamen roget deus ut occidat inimicum. **Q**uisquis sic orat: ipse suis precibus contra conditorem pugnat. Etta lis vindicativa oratio est multum periculosa homini inuidio. quia fons dei iustitiam homo iste reus est: ut sibi hoc malum contingat quod alius hominitus sic orando optat. Insuper omnia bona opera quod talis inuidus operatur non sunt sibi meritoria nec deo accepta. **E**nī Augustinus in fratre monacho de beato Stephano. Nemo se circumueniat nemo se seducat. Quivilyni hoies in hoc mundo odio habent: quicquid deo in bonis opibus obtulit: totum perdet.

CExplicit tractatus de sex opibus misericordie

Incepit expositio
super orationem dominicā. A

Ones vnamimes ratione estote. prima petri. Sicut de glosa super illud deo. Apud me orem meum te mee. Illud quod iustificat hoies in hac vita est seiunium elemosyna et oratio. Et ista tria commendantur maxime a deo: et tamen orem maxime precellit alia duo in quoniam. Primo in faciente. quod officium est multum facile. quod debilitas non potest elemosynam dare: quilibet tamen potest orare. **E**nī psalmus. Apud me oratio mea sapientia. **E**nī Isidorus de summo bono. Oratio est cordis: non laborum non enim proba de peccatis deus attendit. sed orantis cor inspicit. **H**elius est enim silentio orare corde sine sono vocis: quod solis verbis sine intuitu mentis. Ergo qualiter potest orare etiam mutus. salte mentaliter: vel etiam in agone constitutus.

Secundo precellit oratio in locuditate et honorabilitate. **N**ihil enim delectabilis nec honorabilius est homo quam loqui cum deo omnipotenti. **A**gnus Augustini, sup ps. 85. **O**ratio tua locutio est ad deum. quando leges deus tibi loquitur: quando horas cum deo loqueris. Ergo in signum huius multa sunt officia que aliquibus cederent ad dedecus de quibus verecundare sicut araret foderare. **S**orare quantumcumque nobiliter cedit ad decus et honorem. hoc patet: quod qui devote orat: cum rege celesti loquitur. **E**rgo debemus cum reverentia orare propter dignitatem regis cum quo loquimur in oratione. **T**ertio precellit oratio in dignitate: quod si oratio eo modo fiat quo debet: scilicet deum et attente. tunc enim Wilhelmus lugdunensis: **O**ratio est encensum deovalde gratum et ministerio angelorum dignum. **A**gnus Tobiae dicit angelus ad tobiam: **Q**ui orabas cum lachrymis: et sepeliebas mortuos eigo obtulisti orem tuam domino. **A**gnus bernardi, sup illud psal. Incret in conspectu tuo oratio mea. **G**ane virtus magna pure orationis hic nota est que quasi persona quedam ad deum intrat: et mandat ut paget. quo caro puenireneatur. **A**gnus etiam Augustini, loquens de dignitate orationis dicit. **O**ratio est anime sancte presidium. angelo bono solamen. diabolo supplicium. deo gratias obsequium. **E**t non immixto enim Wilhelmus lugdunensis. Ite christus qui in quantum homo est offert orationem nostram deo patri: quod signatur in hoc quod dyaconus in missa thuribulum tradit sacerdoti. et sacerdos thurificat. **S**ic christus oratio nes ecclesie deo per prophetam. quod prophetatio manifestat eas valere. **Q**uomodo autem deo patre contemnet illud encensum: quod a ratio mediatore ei pertinet. **Q**uarto oratio pertinet in approximatorem ad deum. quoniam quod orat facie ad faciem anno deum se constituit. **P**ropositus. **R**espice in me: et miserere mei. **A**gnus de Berni. in quodcumque mone. **L**icet oī hora et omni loco oculi domini super nos spectentur: maxime tamen in oratione. licet enim

videamus semper. sed tamen etiam presentamus et ostendimus quasi facie ad faciem loquentes. **E**leemosyna enim per manum pauperis ad deum mittitur. **I**eiunium per afflictionem corporis deo ostendit. sed oratio immediate deum presentem allocatur. **Q**uinto precellit. quod est valde lucrosa et utilis. **D**e potest ostendit ex hoc quod nihil est ad quod oratio valere non potest. **A**gnus. **P**arallelus. **C**um ignoramus quod agere debeamus hoc soli residuum habemus: ut oculos nostros ad te dirigamus. **H**oc est officium ex quo homo per lucrari omnem tempore. et in hyeme: et in estate: in sereno: et in pluviali tempore. de nocte et de die. festiis diebus et feriis. in infirmitate et sanitate. in iuventute et senectute. statim. eundo. in domo et extra domum. **E**t quoniam una hora lucrat hominem modica oratione (cum deuota est regnum eternum). **Q**uoniam autem inchoetur est homo in statu damnatorum. et anquam finiat est in statu salutis eternae.

Quomodo oratio dominica precellit omnes alias orationes. **B**

Oratio dominicalis omnis alias orationes excellit in certitudine. Primo in autoritate. quod christus verus deus eam fecit et ordinavit. **S**i autem queritur. quod re eam christus fecit. **R**endetur primo ut per ea deus honoretur. cum enim ipse deus noster sit pater et deus merito est honoratus. **A**gnus Malachie. i. **S**i ego deus ubi est honor meus. **E**t ideo dicitur Ecclias. xxxviiij. Altissimus dedit scientiam hominibus honorare eum in mirabilibus suis. **A**gnus etiam ad hoc monemur. **A**gnus. **M**alachie. xv. **H**onora deum. **S**ed oportet quid esset petendum doceret. **A**gnus. **D**ath. xx. **A**scendit quod petatis. ne hoc dicatur nobis tunc ipsi sex Christus formauisset nobis orationem dominicam: in qua includuntur nobis omnia necessaria quae sunt nobis petenda. **T**ertio ut quis esset orans ostenderet. quod deus est pater omnium ad quem cura omnium pertinet. **S**apientie. vi. **E**qua-

De oratione

litter est ei cura de omnibus. **C**redo pre-
cellit alias orationes in breuitate. **H**z
queritur quare ea ita breue fecit. **R**espō
deo q̄ specialiter ppter tria. **P**rimo ut faci
lūs possit capi et intelligi et melius reti
neri. et tardius obliuisci. **S**econdo ut fre
quentius possit dici et iterari et ne dicen
tib⁹ fastidium generaret. **T**ertio: ut nul
lus se posset excusare ab oratiōe. quia q̄
libet hō rationalis pōt eā discere et omni
die discere. **C**ontra hoc multi faciunt. q̄
quandoq; pynum vel p̄ duos vlp̄ p̄ les
dies ppter occupationes exteriores obli
uiscitūr dicere pater noster. sed que pti
nent ad corporis necessitatēm nō obliu
scuntur. quia nū q̄ fuit talis occupatio
quin tempus illud sibi assumūt ut cibū
corporalem non negligant. **E**t hoc ē si
gnū modice dilectionis dei et etiam salu
ris prie. **T**ertio excedit oratio domi
nicalis in exaudibilitate. **E**st em̄ domi
nica oratio magis exaudibilis q̄ alīq
alia oratio. **R**atio ē: quia petitionē qua
quis ordinavit et fecit non potest repelle
re. **C**hristus autem hanc orationem or
dinavit. et fecit. ergo t̄c. **U**n̄ **A**ug⁹ sup
Dath. Pater hanc orationem non li
benter exaudit: quam filius non dicta
vit. **Q**uarto in fecunditate. **N**az omnia
necessaria corporis et anime tā in presen
ti q̄ in futuro in ista ōzone concluditūr
Et sciendum q̄ hec oratio ē valde sente
tiosa: ideo debet attente et intelligibilis
dici. **D**icit em̄ **R**aban⁹ sup **D**ath. q̄ i
his petitionib⁹ omnia bona vite p̄ntis
et future continent. **F**ecunditas autisti⁹
orationis patet ex hoc. q̄ omnia questi⁹
aut sunt fugiēda aut desiderāda. **D**eside
rāda inquitūz bona. fugienda inqntū
mala. **P**rimo et principaliter inter om
nia que desiderāda sūt honorem dei de
bemus desiderare. et hoc tangitūr in pri
ma petitione ibi. **S**anctificē nomē tu
um. **S**ecundū est q̄ ad regnū dei pueni
amus. ideo dicimus. **I**dueniat regnū
eūm. et hoc est bonū glorie. **T**ertū est

ut voluntatem dei faciamus. **E**t hoc sibi
fiat voluntas tua. et hoc est bonū gra
tie. **Q**uartū est. q̄ ad istam vitam necā
ria habeamus. et hoc ibi **P**anem nostū
Illa autem que fugiēda et vitanda sunt
aut sunt mala p̄terita. et hoc ibi. **D**imit
te nob̄ debita nostra. **A**ut futura. et hoc
ibi. **E**t ne nos inducas in temptatōem
Aut presentia. et hoc ibi. **H**ed libera
nos a malo.

Quare dicimus pater. **L**
Modo ad excitandū deuotōem
in nobis: tūc considerādū est. q̄
resic inchoat dñicam orōem di
cedo pater et nō dñs. vel deus vel crea
tor. **R**espondetur q̄ talia nō sunt amo
ris. Et pater est nomē amoris. **H**z ex quo
diligit nos paterne. et vult a nobis etiā
filialiter diligi. Ideo dñe pater. **U**nd. i.
Joh. iii. **V**idete qualē charitatem de
dit nobis pater: ut filij dei nominemur
et simus. q̄ si filij et heredes: heredes q̄
dem dei: coheredes autē christi. **H**si
hanc nostram dignitatē fideliter pensa
remus: merito deberemus omnū vicio
rū cōtemnere vilitatem. **Q**uā dignita
tem **A**ug⁹. considerans ait. Ad maiora
natus sum q̄ ut sim mancipium corpo
ris mei. **C**ōtemnamus ergo serui cē pec
catorum. quia ad hoc instituti sum⁹ ut
nominemur filij dei. **A**d excitādū er
go charitatem et deuotōez dei in nobis
dicimus. **P**ater noster ut memoriam de
beamus q̄ simus eius filij: si orōem no
stram salubriter deo offerre volumus.
Sed noster dixit ut ostēdat oratio de
bet esse cōmunitis. **U**nde **L**ipanus de
oratione dñica sic dicit. **N**ō dicimus pa
ter meus. Et pater noster. q̄ pacis et veri
tatis magister noluit singulatim precē
fieri ne quis cum p̄cetur t̄m. p̄ se p̄cet.
Sedo ut nos doceat. humiliari ut nul
lus se de nobilitate generi iactet et sic ali
os spernat. **U**n̄ **A**ug⁹. **N**on enim diu
ites et nobiles nō supbire minorib⁹ v̄l̄ co
tra minores. **N**ō em̄ possunt dicere q̄

repater noster nisi fratres **D**Er
go ad ostendendum q̄ om̄es homines tam
nobiles q̄ ignobiles sunt similes q̄ntū
ad p̄ncipium. quia om̄es a deo creati &
nudi in hunc mundum nati. quātum ad
medium. quia om̄es brevis vite. quātū
ad finem. quia om̄es in cinerem redigē/
di. & post terminum vite. quia om̄es an/
tribunal xp̄i stabunt. & ibi fin iusticiā iu/
dicabūtur **A**d ostendendū talē eq̄ilitatez
tunc dicimus noster **T**ertio dicit noster
vt nos instruat inuicem amare & auxili/
ari. ex quo fratres sumus: sic vt unus p̄
alio oret. & damnū alterius suum repu/
tet. sic faciūt germani fratres. **J**aco. xl.
Orate p̄ inuicē vt saluemini. **E**nī Am/
brosius in hexameron. **S**i p̄ te roges
tm̄ pro te solus rogabit. si aut̄ pro om̄i
bus rogas: om̄es pro te rogabūt. **E**nī
Lhusost. sup **D**athēi. Pro se orare ne
cessitas cogit. p̄ alijs aut̄ charitas frat/
nitatis hortatur. **H**ulcior est aut̄ an̄ de/
um orō nō quam necessitas trāsmittit.
h̄ quam charitas commendat.

Qui es in celis **E** Querif
q̄re hoc dt **D**ath. cū tñ vbiq̄ e
deus s̄m deitatem. in terra p̄ misere/
rcordia. in inferno p̄ iusticiam. in celo p̄
gloriam. Respondco p̄mo: ideo vt nos
doceret sp̄u mundo & corde puro orare:
vt om̄ia que sunt in celo sunt pura & mi/
da. **J**ohis. viii. Sp̄us est deus & om̄es
qui adorāt eū in sp̄u & veritate adorare
op̄ortet. **E**nī **A**ug⁹. Nisi sit conscientia
pura a peccatis: a deo non exaudieris.
mūda tm̄ cubiculū cordis & intererit q̄ ex/
au diet. **S**ed o ut celestia & non terrena
docer̄ nos appetere. iuxta ps̄lūm ap̄li
Colocen. viii. Quesursum sunt q̄rite: nō
que sup̄ terram. **T**ertio vt ostendat nob̄
loci ad quē creati & redempti sumus. &
ad quem om̄i die ynā dicta facere debe/
mus. **E**nī **J**ohis. xiiii. In domo p̄ris
mei māsiōes multe s̄t. **E**nī ap̄ls. Non
habem⁹ manentē ciuitatē: s̄ futurā in/
q̄rim⁹. **E**nī **A**ug⁹. xxii. li. d. c. dei. Qd̄

de⁹ pp̄ parauit diligētib⁹ sc̄: fidēnō capiſ
spe nō attingit. charitate nō p̄prehēdit.
desideria & vota trāsgredit. acquiri p̄or
estimari nō p̄ot. **E**t ideo merito adistā
celestē patriā anhelare debemus. **J**u/
g⁹. li. ii. de ciuit. dei. **O**chare illā vitam
amplecti debuisti: vbi est vita sine mor/
te. lux sine tenebris. iuuent⁹ sine senectu/
te. pax sine discordia. voluntas sine iniu/
ria. regnū sine p̄mutatōe. q̄ nō amittit.

Chara petiſio **S**ancificet nomē tuum **H**ec est
p̄ma petiſio in q̄ petimus vt no/
men eius sanctificet. **S**ed dice/
ret q̄s. videſ q̄ hec petiſio sit incōueni/
ens. sp̄ em̄ eius nomē est sanctū. q̄ eius
sanctificatio hic nō debet peti. **R**espon/
deo q̄ nō petimus ip̄m in ſe sanctificari
q̄ sic nullo mō est magis poſſible. **S**z
petimus in nobis sanctificari. i. q̄ in no/
bis sanctū habeatur & ſcm reputet & rā/
q̄ sanctū honores corde credēdo & tamā
do. **J**uxta illud **E**ſtate. viii. **D**ñm exerci/
tuuſ ip̄m sanctificate in cordib⁹ vestrīs.
In ore ip̄m laudādo & p̄dicando. **D**a/
nielis. vii. **B**ūdictū nomē glorie tue ſan/
ctū & laudabile. **I**n ope bñ viuēdo **S**z
heuia a plurib⁹ xp̄ianis nomē dei blaſ/
phemaf̄ potius q̄s sanctificaſ. **E**nī de/
hoc cōquerif̄ p̄ **E**ſtaiā ap̄hetam dices.
Eſa. lii. **J**ugit nomē mei blaſphemā/
tur. **E**nī **R**ho. ii. Nomē dei p̄ vos blaſ/
phemaf̄. **H**ocia p̄ot dici multis pecca/
torib⁹ deū blaſphemātib⁹. & qui contra
p̄ceptum diuinū nomē assumūt inuanit
Sed q̄libet xp̄ianus bonus debet pet/
tere in orōne p̄mo & p̄ncipaliter honorē
dei dicēdo. **S**anctificet nomen tuū. ſc̄z
in nobis. in corde p̄ fidam dilectōem. &
in ope per virtuosam executōem.

Cecūda petiſio **H**ueniat regnū tuū. **H**ec est ſe/
cūda petiſio q̄ uigiter nobis ad/
uenire regnū patris celeſtis fer/
uētissime exoptamus dicentes. **A**due/
niat regnum tuū. **E**cīta ſc̄da petiſio

E Seorōne

Henricū de firmaria. conuenienter
seq̄tur ad p̄mam ut post adoptiōem fili
orum dei petamus regnum ipsius. qđ
pp̄filijs dei debeatur. **E**t ē sensus. ad
ueniat. i. ad nos veniat regnū tuū. quia
nos mortalitatis pondere p̄grauati ad
illud venire nō possumus: nisi p̄ manū
sue gratie et misericordie affectus noster
ad eius desideriū et p̄secutionem miseri-
cordie subleuetur. **D**icamus ergo fidu-
cialiter tanq̄ filij p̄ eius sanguinē rege-
nerati. **A**dveniat regnū tuū. **Q**uiā secū-
dū qđ nobis post honorē dei est d̄cide-
rādū est regnū celeste ut illuc pueniam?
Et hoc petimus hic in secūda petitioē
dicendo. **A**dveniat regnū tuū. i. ad nos
et in nos. s. vt regnes in nobis in p̄senti.
Juxta illud Luce. xvii. Regnū dei inf-
vos est. Et vt in futuro tecū regnemus
cū dicturus est electis suis illud Math-
xxv. **E**lenite benedicti z̄.

Fiat voluntas tua sicut in celo et
in terra. Hec est tertia petitio in
qua petimus nobis bonū sp̄niale quod
pertinet ad meritum nostrū. Et secundum Hen-
ricū de fir. hec petitio recto ordine sequit
ad secundam. Cō gruū em̄ est ut cui⁹ regnū
postulam⁹: ei⁹ voluntati in oībus parea-
mus. Scindū autē qđ de⁹ sp̄caliter vult
a nob̄ tria. Primum ut queramur a peccatis.
Ezech. xviiiij. Numquid voluntatis
mee est mors impij. Idē. Nolo morte⁹
peccoris. Et ideo expectat ut misere⁹ no-
stri. Tū Aug⁹ in li. de vita xp̄iana Si
deus patiēs nō ess̄: iā genus humanū
defeciss̄. Nec iustos d̄ peccatorib⁹ habe-
rem⁹ si deus p̄festim vellet punire peccato-
res. h̄ vt sero peccato⁹ querat ⁊ viuat pa-
tient expectat Exemplū de maria mag-
dalena. petro ⁊ paulo. ⁊ sic de alijs: qui
om̄es in inferno arderent si misericordia dei
eis nō subuenisset ⁊ eis vitā ad emēdā-
dū plongasset. Scōm qđ deus a nob̄
vult est. ut in melius p̄ficiamus. Und
ap̄ls. Hec est voluntas dei. sanctificatio-

Vestra. **Q**ui sp̄ pficere in melius debe-
mus. q̄ nullus p̄t stare in via dei qn an-
tecedat v̄l retrocedat. **H**oc p̄t fm Ber-
nar. In via dei stare regredi est. **T**ertii
ēqđ vult q̄ ōes saluemur. Ap̄ls. **V**ult
ōes saluos fieri. **E**t hanc triplicē volun-
tatem dei petimus hic a nobis impleri.
q̄ sine suo munere fieri nō p̄t. **V**n. **A**n-
selmus. **N**ā sicut deus nō operā bonū
in hoīenisi hō voluerit. **S**ic nec hō p̄t
facere. nisi habuerit dei adiutoriū. sicut
nec semē sine terra. nec terra sine semine
fructificat. sic nec hō sine deo. nec deo si-
ne hoīe bonū operā in hoīe. **S**equit.
Sicut in celō in terra. **V**bi sciendum
fm Henricū defirmaria. **P**er celū intel-
ligunt̄ viri iusti z p̄ terrā intelligunt̄ pec-
catores. **E**t sit sensus. q̄ sicut voluntas
tua fit in bonis z iustis hoībus tibiſide
liter obsequētib⁹. **I**ta etiā fiat in terra.
id est in ip̄is peccatorib⁹. vt sc̄ ad te co-
uertant̄ z tibi seruiat̄. **E**rgo orās in hac
clausula debet dirigere intentōem in de-
um optādo oībus petōrib⁹ veniam z
grām z iustificārem a peccatis. vt zip
si voluntatem dei sicut z iusti salubriter p̄
ficere valeat. **S**ed mō fm sc̄m Tho.
Per celū intelligunt̄ sancti z angelini ce-
lo ex̄ntes. **H** p̄ terram in terra viuentes:
Et sit sensus. sicut in ciuib⁹ celi sic in ci-
uib⁹ terre. **H**oc est sicut sancti z angelini
z formāt̄ voluntatē suam voluntati di-
uine in celis. sic faciant hoīes in terris.
Sed cōtra hoc faciūt̄ q̄ murmurāt̄ con-
tra deum in tribulatōibus. **E**t hoc est
signum carentie dñine gracie. **S**icut
vas vacuum magnam resonātiā fal-
cedit. sic et tales. **S**ed boni christiani
voluntatem suam deo conformant̄ ex-
emplo christi qui dixit. non meased tna
voluntas fiat. **V**nde Lassiodorus su-
per illud psalmiste. **V**oluntarie sacrifici-
cabo tibi. **V**oluntarie deo sacrificante
qui inter angustias passionum iugiter
gracias agunt̄.

Quarta petitio. **H**anem nostrum quotidianū da nobis hodie. Hec est q̄rta peti-
tio qua petimus post bonuz sp̄i-
rituale bonum corporale. id est necessaria
ria invita presenti quibus valeamus p-
uenire ad patriam. Nam per panē om-
nia necessaria intelliguntur. Ecclesiast.
xxix. Initium vite hominis panis et aqua
Sciendum autem q̄ necessaria corpo-
ris a deo petenda sunt: quia ip̄e dāt es-
cam omni carnī. Psalmis. Oculi omni-
um in te sperant domīc. Hodus autē
q̄uo petere debeam⁹ ista t̄palia nob̄ pul-
chre in ista petitione demonstrat. Nam
hic insinuat: q̄ a nobis d̄z tolli oīs cibi
superfluitas. Ideo dicit Panem nost̄p
Item om̄is cupiditas et om̄is superflua
sollicitudo. Ideo dicit quotidianuz da
nobis hodie. Contra illos qui ad an-
num: immo ad annos plurimos ista pe-
tunt: et cum nimia sollicitudine ista tem-
poralia colligunt: ut ille diues de quo
in euangelio dicitur: qui dixit. Anima
mea habes multa bona in annos pluri-
mos. Et responsum est ei. Scilicet hac
nocte repetent dibaboli animam tuaz a
te. et ea que congregasti cui manebunt.
Item dicit da: per hoc nobis insinuās
q̄ non debes per te recipere: sed a dato
re oīm. i. a deo hūilis petere. Ille em⁹ p-
se recipit q̄ iniuste lucrat: q̄; hoc d̄s sibi
non dat s̄p se recipit. Quō ergo orante
vslurarij: fiues. et ceteri quia om̄ia iniuste
lucrantur. qui dicunt da: cum ip̄i per se
contra deum et salutem propria talia re-
cipiunt. Item dicit nobis. per hoc insi-
nuans: ut nullus sibi temporalia app̄ro-
priet. Chrysost. Omnia que dat nobis
deus: siue orantibus. siue militantibus
non solū nobis dat: sed etiā alijs dat per
nos. ut cū de eo accipim⁹ a deo per te ibi
parte faciam⁹. Enī etiā bñis Aug⁹. de
verbis dñi fmone. 42. De meo vtiqz q̄
ro ait ch̄st⁹. da mihi et reddā tibi. Ha-
bueristi me largitorēm: fac me debitorem

Pauca mihi das pluraytigz tibi reddā
Terrena mihi das: celesti aytiqz reddā
T̄palia das: et enā restituā: immo me
metiūm etiā tibi restituā. **S**cđo i hac
petione nomine panis spiritualē panez
petim⁹. id est sacramētum eucharistie.
quod est robur anime et medicina ipsam
muniens. cibās et confortans in via pre-
sentis vite contra omnes spirituales de-
fectus. Unde Joannis. vi. christ⁹ ait.
Ego sum panis viuus qui de celo de-
scendi: si quis manducauerit ex hoc pa-
ne. viuet in eternuz. Unde sanct⁹ Tho-
mas de aquino. Panis qui petitur. d̄s
est: qui est cibus angelorum. refectio be-
atorum qui i celo datur: et in terra come-
ditur. Quo sancte quis vslus fuerit mor-
tem in eternum non gustabit. Unde eti-
am Chrysostomus. Panis vite christ⁹
est: hunc autem dari nobis quotidie po-
stulamus: ne qui in christo sumus: et eu-
charistiam quotidie accipimus impe-
diente aliquo graui delicto dum a cele-
sti pane prohibemur. a christi corpore se-
paremur

Quinta petitio. **I**nmitte nobis debita nostra: si-
ut et nos dimittimus debitorē
bus nostris. Hec est quinta pe-
titio: in qua petimus remissionem om-
nium peccatorū nostrorum in deum:
in proximos: et in nosmetipso. Que
ritur quare christus dixit: dimitte nobis
debita nostra et non peccata nostra: Re-
spondeo fm Henricum de firmaria.
q̄ christus melius dixit. dimitte nobis
debita nostra: q̄ si dixisset. dimitte no-
bis peccata nostra. Nam plus petimus
dicendo dimittenobis debita nostra. q̄
si diceremus. dimitte nobis peccata no-
stra. Nā in primo petimus dimitti nob̄
tā culpā q̄ penā quā tenemur exoluere
p peccatis nostris. Qd nō fieret in scđo. s.
dicendo peccata: q̄r peccata q̄nqz dimittunt qn-
tum ad culpā: et tñ remanet reat⁹ qntuz
ad penā.

De oratione

Sequitur. Sicut et nos dimitti/
m' debitoribus nostris. Hoc signa/
ter addit'. qz alias non fieri remis/
sio peccatorum: sicut clare in euangelio
paterybi christus dicit. Cum stabitis
ad orandum: dimittite si quid habetis
aduersus aliquem. vt pater vester cele/
stis dimittat vobis peccata vestra. Un/
de beatus Bernardus. Si quis ut ci/
bi peccata dimittantur. omnis rancor et
indignatio a corde tuo euellatur. **S**ci
endum qz secundum Henricum de firmaria
in lesione qua quis leditur ab aliquo
est duo considerare. videlicet ipsam cul/
pam que ex lesionе incurritur: et illam so/
lus deus remittit. Et etiam rancorem
quem quis concipit contra illum qui ip/
sum lesit. et illum tenemur dimittere si
velimus nobis a deo dimitti. Quia ali/
as quis peteret contra seipm'. scilicet qz
deus sibi non ignosceret: sicut ipse alij
non vult ignoscere. Unde Cyprianus di/
cit. Nulla est tibi accusatio in die iudicij
cum secundum tuam propriam sententiam
iudiceris: et hoc quod alij feceris: tibi/
ipsi patiaris. **R** Queritur utrum
peccatores possunt vel debent hoc dice/
re: sicut et nos dimittimus debitoribus
nostris: cum tamen adhuc stant in ran/
core contra proximum. nec sibi indulse/
runt: nec indulgere intendunt. Viderit
qz non: quia mentiuntur: et mentiendo
peccant. ergo non debent dicere illaver/
ba. sicut et nos dimittimus debi. n. i do/
minica oratione. Dicendum qz peccato/
res dicere debent. nec mentiuntur. qz hec
oratio est communis. Et licet non habeat
veritatem ex pte eoz: tamen habet veritatem
ex pte ecclie i persona cui dicitur. Unde
dicitur Thomas secunda secunda. q. 83. Di/
cere non cessent immo pl' valet dicere qz ob/
mittere.

Sexta petitio.
Et nos inducas in temptatione.
Hec est sexta petitio in qua
petimus preservari a futuris malis

et a peccatis. sicut antea in quinta petitio
petiuim' indulgeri nobis preterita ma/
la et peccata: sic hic in sexta petimus pre/
servari a futuris malis et peccatis. Henc
dum at. qz in hac petitione non petimus
ut simili non temptemur: sed ne inducamur
in temptatione. Ille enim inducit in temptatione
qui superat et caput: sicut pisces in reti.
Christus enim fuit temptatus. sed non in temptatione
nem ductus. Unde beatus Thomas aquino. Non ei petimus: ut non temptemur
quia temptari non est malum. sed magis cladem
virtutis exercitium quoniam viriliter resistitur
Unde et Augustinus. Temptatio cui resistit non
est peccatum. sed magis causa exercitii vir/
tutis. **T** Scicidum erit qz necessaria
est qz temptamur. qz magna pars metus
norum persistit in sustinendo tribulationes
et invincendo temptationes. qz alias operat
exercitia bona modica sunt. Unde Augustinus
Nullus homo est tanta iusticia proditus: cui
non sit necessaria tribulationis tempta/
tio ad perficiendum. Unde Bernardus. Quotiens
restiteris: totiens coronaberis. Hermitus
tunc enim super nos temptationes a domino: ut
temptari resistamus. resistendo vincamus
vincendo mereamur vitam eternam. Unde
Hyperion. in epistola. Quis secundum sine certa/
mine coronatus est. Unde Augustinus. Si nullus
esset hostis: nulla esset pugna. Si nulla
pugna: nulla victoria. Si nulla victoria
nulla corona. qz secundum apostolum. Nullus co/
ronabit nisi qui legitime certauerit.

Septima petitio:
Et libera nos a malo. Hec est
septima petitio et ultima illae nostre
de domine orationis. in qua peti/
mus ab omnibus pati malo liberari. Ut ergo
Cyprianus dicit. hoc petimus ut ab
omni malo imminentia liberemur. et me/
rito. qz totus mundus est plenus pericu/
lis. Et nos videntur sumus circumdati mul/
tiplicibus laqueis. qz supra habemus timo/
rem in ordinatione: ab infra amorem iordanum
ab antevoluntate querens. a retro pecca/
torum posteriorum delectationem. a deinceps

cellētiā in p̄spis. a sinistris impatiētiaz
in aduersis. **H**ic ergo quo cunq; nos vti
m° diabolū insidiātē nob̄ habem⁹.
Ergo merito diceret clamaē deberem⁹
libera nos a malo. **D** **I**te in hac
petitōe petum⁹ liberari a malo pene iſer
ni. t merito. q̄r hec pena est ḡuis nimis
Hoc p̄z. q̄r minor p̄ea iferni excedit oēz
penā mudi. **U**nū cū quereret a q̄daz he/
remita: cur se taz dure affligeret. **R**ūdit
Lot⁹ laborite mee nō ē compabil' ad
vnā dīc tormentoz q̄ peccatorib⁹ iſu/
turo seculo reseruant. **U**nū Aug⁹ etz de
verbis apli. f̄mone. 88 **Q**uecunq; sūt
i igne etno minorā tormenta: pectoravtig⁹
sūt q̄s que formidas i hoc seculo. **I**sido/
rus i synonimis. **I**ntēde aīo q̄scūq; tor
metoz dolores: q̄scūq; dolor⁹ acerbita/
tes: copara hoctotū gehēne: t leue ē oē
q̄d pater⁹. **I**tēlla pena n̄ solū ē acerbissi/
ma: h̄ etiam et na. **U**nd⁹ **D**ath. xv.
Ibunt h̄i suppliciū etnū. **U**nū etiā **H**u
go d̄ sc̄tōyic. li. i. d̄ aia. **Q**uis putas tūc
meror erit: q̄ tristitia: cum sepabun⁹ ūm/
pij a cōsortio sc̄tōrum t a visione dei. **E**t
traditi in potestatē demonū ibūt cū ip/
sis i ignē. ibiq; semp erunt sine fine in lu/
ctuz gemitu.

Conclusio ōzonis dñice.

Amen. **D**ro quo nota f̄z **H**ēri/
ci de firmaria. **I**pe christus si/
gnanter concludit istā ōzōem p̄
hocvocabulū. **A**mē. **I**n quoyerbo op/
rat adiūptio oīm petitionū p̄dictarū
Que quidē dictio f̄m Aug⁹. nec ē greca
nec latina. h̄ hebrayca. **E**ridē signat q̄
fiat. **S**iat aut̄ hec dictio h̄i triplicē effica/
ciā r̄tutē. nā excludit ōzōem. **I**deo f̄m
Hēron. dicit signaculū ōzonis eo q̄ ip/
sam claudat̄ excludat. **S**ed ō recolligit
ōzōis intentōem. q̄r cū dicim⁹ amē: in/
tentio nostra summāt̄ fertur sup oīa
p̄cedentia. t si aliqd̄ ex humana fragili/
tate per destructōe mēris absq; actuali/
intētōe i tota ōzone eēt p̄rasitū: ad illō
implicite reddit intētōe dīcēdo. **Z**imen.

Tertio i petrat exauditōe. est ei amē
i petratōis nota. **U**nde Raban⁹ dicit
Per hoc q̄ dicit dñs amē: signatindu,
bitanter nobis a dñō conferri omnia q̄
rite postulamus. **E**t in hoc terminatur
expositio huius sanctissime ōzonis ch̄i
ore prolate: cui est honor t gloria i seculū/
lorum secula.

Expositio sup angelicā
salutatōem incipit.

Marie **D**aria gratia ple/
na. **S**iendū q̄ ista sa/
lutatio angelicā est ma/
rie virginī valde gratio/
sa. **C**um em̄ salutat̄ hoc
valde gratiose et letanter
recipit. q̄r tale gaudium d̄abit ex saluta/
tione ista deuote dicta quale habuit q̄n
fuit ab angelō salutata. **N**ec mirum. q̄r
ibi recitat̄ sex maria p̄uilegia virginis
marie. **A** **P**rimū ē: q̄ ip̄a fuit spe/
culū totū mūdicie. q̄d nota p̄ h̄ q̄d ibē
dicitur aue. i. sineve alicuius culpesue
macule. **F**uit cū sine macula in corpoe. t
sine culpa in mente. **I**p̄a ei habuit pul/
chritudinem mentis t corporis. **L**antic.
4. **T**ota pulchra es amica mea. **I**psa
em̄ fuit pulchra. q̄r omnes virtutes in se
habuit: ideo merito dicit tota pulchra:
Aug⁹. **S**ioēs sanctos interrogare. t̄c.
Ite Aug⁹. i. 12. li: de ci. dei. **V**irgo pul/
cherum inquit v̄go d̄ ecōra corpore ala/
fulgida. fide perspicua. mēte clara. **H**ie/
roni. **D**ei genitrix speciosa p̄dicatur ve/
luit colubā. pulchra: vt luna: electa vt sol
Et in hac dictione petendum est ab ea:
vt te iuuet: vt hic peniteas. t vt in agōe
sine macula mortalis criminis inuenia/
ris. **Q**uia f̄m p̄s. **M**ors p̄cōrū pessi/
ma. **S**ed m̄ priuilegium quia ip̄a est
lucerna ciuitatis supne q̄d nota in hac
dictione maria. q̄d interptat̄ illumina/
trix. **B**ernardus. **M**arie p̄senta totū
illuminaſ q̄b a dō vt ip̄a supna cūz

F Se Angelica

tas clariss rutilat virginis lampadis il-
lustrata fulgorib. Sciendū q̄ hoc no-
men maria in ipa salutatione angelica
est valde attēter deuote nominācū. O
Primo q̄r hoc nomen maria deuote
nominatū mentē illūiat: Lanti. i: Oleū
effusū nomen tuū. Secūdo affectum in
flammat Bern. O multuz amabilis. o
magna. o pia. o dulcis maria. In nec
noīari qdē potes qn accendas. nec cogi-
tari quin recrees affectus dulcedinem.
Tertio quia demōes fugat. Bern. Flu-
untz pereūt: sic cera a facie ignis demo-
nes: ybicunq̄ inueniūt crebram huius
nomīs inuocationē: deuotā recordatio-
nem. sollicitam imitationē. Quarto i pi-
culis adiuuat. Bern. In angustijs z i
rebus dubijs mariā ūoca. mariā cogi-
ta. non recedat ab ore: nec recedat a cor-
de. Et in hac dictione petendum est ut
ipsa illuminet mentis tue tenebras ad
cognoscendū teipm. Bern. sup cantica
Scio neminem absq̄ sui cognitione sal-
uari: de qua nimiz mater salutis humi-
litas orit z timor dñi q̄ z ipē sicut est ini-
tiū sapientie ita z salutis Un. Chrs.
Vulto melior z laudabilior es si te co-
gnoscis: q̄ si te neglecto cursū syderū. yl-
res herbaz. cōplexionez hominum. na-
turas animalium cognosceres. et scien-
tiam omnium celestium z terrestriuz ha-
beres. Tertium est. q̄ ipa est aquedu-
ctus sine dispensatrix celestis gratie. qd̄
notatur. cum dicitur gratia plena. Nam
ipa est fons effluens omniū gratiarum
Et ipa comparatur collo. Q̄ sicut xps
est caput: z nos membra. sic ipa ē collū
quia per ipam gratiam in nos infundit
Bern. Totius boni plenitudinez po-
suit deus in Dariam. vt quicquid ha-
bes gratie: ab ipa redundare scias Nec
mirū quia ipsa habuit fontem omniuz
gratiarū in se: z illa fuit maior gratia q̄
recipere potuit. Non enim posset maior
gratia intelligi. nisi q̄ ipsa esset mater
dei. Qualiter autem gratiosa sit omni-

bus: hoc patet in hoc. quia ipsa est gratiosa et iuuat nos in vita. in mortem post mortem. In vita si sumus iusti gratiam nobis augmentando. Unde dicit mater gratie Si peccatores veniam impretrabo. unde dicitur mater misericordie. In morte a demonibus defendebam. Unde canit de ea. Tu nos ab hoste protege. Et post mortem animas in celum deducendo: Unde canitur de ea. Et ihora mortis suscipe. Quartum quod ipsa est thalamus regis glorie. Quia scilicet nouem mensib[us] in eius ytero habitauit dominus natus cum dicit. Dominus tecum. Ecclesiasticus 24. Qui creauit me: requieuit in tabernaculo meo. Fuit enim secundum deus pater quem fecerat eum potentem. deus filius qui fecit eum valde sapientem ut cognoscatur defectus nostros. Deus spissans tuus qui fecit eum valde de mentem. Ergo confidere debemus in eum quia ipsa est potens. et cu[m] hoc cognoscitur etiam defectus nostros. et est misericors: quia libenter vult nos iuuare. Et quando dicis hanc clausulam dominus tecum tunc petere debes. O p[ro]p[ter]issima media trix dominus sit per te mecum. quod longe est a peccato rib[us]. Quintum quod ipsa est dignissima omnium creature quare merito deo te est salutanda. quod nota cu[m] dicitur. Benedicta tu in mulieribus ubi dicit Nicolaus de lyra. Pre omniis mulieribus id est mulieres benedicent in te: sicut pater in filio. Sed Nicolaus gorza super lucam dicit super predicta prophetam. Sunt alii mulieres benedictae quia virgines: non fecerunt. aliquae quod fecerunt. sed non virgines. Sed hec simul virgo fuit et fecerunt: id est o[mn]es mulieres benedictae: Item beata maria est benedicta super omnes virgines viduas et coniugatas. Primo super omnes virgines: et primo in puritate. quia prior virginitatem youit seruavit. Secundo in puritate quam post deum maiorem habuit inter omnes homines. quod castitatem transfudit in altos homines eam intruentes. Tertio in secunditate.

salutatione vvi

qua virgo et mater extitit. Que nec similem habere visa est. nechabere sequentem. Ergo canit de ea in hymno. Virgo singularis. Item superviduas. Primo quia fuit in orationibus et deuotione feruentissima. Secundo in operibus pietatis quo ad filium magis assidue. Tertio in castitate magis pura. Item super coniugatas: quia in ea fuit proles dignior: immo ipsa est super angelos omnes et sanctos. Unde canitur de ea. exaltata est sancta dei genitrix super glorias angelorum ad celestia regna.

QItem sciendum quod beatavirgo est mea benedicta super omnes mulieres. quod quis fuerit pulcheruma mulierum: tam a nullo potuit concupisci. et assignantur tres rationes. Prima est: quia taliter se habuit in omnibus factis et verbis quod nulli dabant occasionem peccandi: sed mouebat cor cuiuslibet ipsam intuentis ad deuotionem propter eius laudabilem vitam et bonum exemplum. quod dabant et laudabiles mores quos habuit in omniconversatione sua. Sicad huc virgines et mulieres deberent seregere exemplo marie. Secunda ratio propter luminis claritatem que de eius facie exhibat. que homines in admirationem inducebat. et ad laudandum deum de tam nobili et pulchra creatura. Tertia ratio. quia deus occultabat in ea omnia que portarent esse incitamenta ad libidinem. Et dedit illam gratiam omnibus et intuentibus. ut non inordinate mouerentur. sed bonum. quod eius puritas alios corda medullitus penetrabat. et in eis oculis motus illicitos extinguebat. Istam puritatem non habuit beata agnes. nec beata catharina: nec sancta margareta. quod quis non concipiuerunt alios: tam ab aliis fuerint concipiuti. ut patet in legendis earum de Quia ea puritas non erat tanta quod in tuncordia penetraret. et illicitos motus in eis extinguere: sicut puritas beatae Marie faciebat. Ergo dicit bene/ dicta inter mulieres.

R **S**extus preuilegium est. quod ipsa protrulit nobis benedictum fructum vite. quod nota est ibi. Benedictus fructus ventris tui. Iste fructus est iesus Christus filius dei qui nobis attulit benedictiones et redemptio et totum humanum genus. Iste fructus benedicti debet a nobis. quod nos prouilegiauit per angelos. **P**rimo humana natura assumenda. ad Hebreos. iiij. Nusquam enim angelos apprehendit spiritus semen abrahame secundo passionem et mortem per nobis tolerando. propter ma. Petri. iij. **X**ps. pro nobis passus est. **E**nī Esa. liij. Ipse enim vulneratus est propter iniqutates nostras. Angelii peccauerunt silenti et proximi parentes. ipse autem non redemit angelos spiritus homines sua amara passione et precioso sanguine. Apls. i. Chor. vi. Empati estis precio magnifico: glorificate et portate deum in corde vestro. **T**ertio quod omni hora paratus est nos recipere ad gram et nobis indulgere oia pietatis. Ezech. xviiiij. In quamque hora pector ingemuerit et quod angelis non fecit nec faciet. quod nonque miserebitur eorum. **Q**uarto ministrando nobis carnem suam in cibis. et sanguinem suum in potum. Joh. vi. Caro mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. quod manducat mea et cetera. Angelis ei sufficit enim premi plari quem nos sumimus in sacramento.

Quinto. quod in celo habebimus duplum visionem et gloriam. quia cum angelis videtur debumus oculis animae et civitatem. et ultra hoc oculis corporis videbimus humanitates Christi. et cum hoc habebimus duplicem stolas glorie. quod glorificabimus in corpe et anima. **S**cindum quod in ultima clausula desiderare debemus illam benedictionem quam iesus marie filius datur est suis dilectis et electis in nouissimo die cum dicet suis electis illud Matth. xxv. Venite benedicti prius mei: precipite regnum. Exemplum de beatâ virginine. Fuit in britannia iuuenis quodam nobilis: quod quis seculo post deditus esset. tunc beate virginis fuit deuotus in hoc quod ei singulis diebus quinque genas salutatores persoluit. Qui confirmatus ad extrema productus

De symbolo

est. **L**uc^{as} dñi faciūss et mortu^m reuixit. et mulieri assidetisibⁱ dixit. **C**ito voca sa-
cerdotē. Hacerdos adest et corā oībⁱ cō-
fite^r dicēs. **E**go fui raptus ad tribunal
xpi. et cū in tribu maxime accusarer a de/
monibⁱ. et ferri debueret sūlā p^{ro} me: p^{ro}ssi/
ma mī rogauit filiū sūlū ut ad corpus re/
direz locum penitētie suscepturnus q^{uo}d et
factum est. **N**ū de peccatis erat q^{uo}d de/
cimas ex agris meis et bonis nō cōplete
dedi. **H**ecūdū q^{uo}d pisces cu^rz sociis meis
de religiosoz piscina cepi et comedi. **T**er-
cum q^{uo}d segetes pauperū cū canibⁱ ve/
naticⁱ culcaui. **A**d hoc rusticū ab eo dā
num passi dixerūt. **C**ur debuist^z dñe p^{ro}
his dānari: cū vobis hoc puro corde di-
miserimus. **A**cilla vestra remissio nū sus/
ficit mihi ad salutē. q^{uo}d ditor era^r ad sol/
uendū q^{uo}d vos ad relaxandū. hec dicēs:
iussit damina restitu^r. et sic deceſſit. **S**
Exemplū alind de beata virgine fu-
it quidā vir nobilis: h^{ab} tyrannus totus
erga suos et alienos vt oēs vindictaz pe/
terēt a deo de eo. et hūc p^{ro}tigat infirmari
ad morte^r. **Q**ui aduocans ep̄m loci illi
us pure cōfessus est. a quo perciuit: vt su/
bi sanitⁱ. itē apud deum impetraret. **Q**ui
ep̄us (q^{uo}d b^{on}us erat) obtinuit sibi san/
ctam: p^{ro}stata tamē prius fide: q^{uo}d ceteo
neminc lediceret. **Q**uo qualescēte ampli
us indifferenter oēs lesit. ita vt nō soluz
ei: h^{ab} etiā ep̄o oēs maledicerēt. **D**ost hoc
iterū infirmatus est et oppressus ignes fa/
cro sicut prius adeovt oia eius membra
arderēt. et de vita desperaret. **V**ocauit
igitur ep̄m p^{ro}mittens satisfactionē de fi/
denō seruata: vt itē sanus fieret. q^{uo}d ren/
nuit recedens cū indignatiōe. **I**ppropi
quante autem morte clamauit: et beatā
virginem inuocauit. **E**t respic̄ies in celū
vidit in aere p^{en}dentem filiū dei oīpo/
tentis in cruce. et matrem suam sibi asta/
tem et orantem p^{ro} se: **A**it iesus ait. **D**at
non possum facere. **E**cce em rursuz cri/
cifit me. et ostendit ei cicatrices sangu/
neas. **Q**uo dīcēs peccator: i genuit ex

clamās voce magna. **O** bone iesu si te
crucifixi peccatis meis: matrē tamen tu
am semp honorau. seiunauerat em om/
nisabbato ad honorē beate vrgis. **L**ū
q^{uo}d sic clamaret audiuit vocē iesu dicēs
mī oranti **E**cce mater dēdi eū tibi. et sa/
nat^r est. **Q**ui postmodū ablata restituit
et vitā emēdauit et laudabili fine queit

Incipit exposicō

super symbolum apostolorum. **A**
O **H**nis qui viuit et credidit
me nō morietur in eternū.
Job. xi. **S**ciendū q^{uo}d fides
frequenter est p^{ro}dicanda fide
liby. et ab eis diligēter custo/
dienda. q^{uo}d est fundamētū oīs boni. **V**nū
apl̄s. **F**undamentū aliud nemo p^{ot} po/
nere p^{er} illud q^{uo}d positū est. q^{uo}d est iesus
xps. i. fides xpi. **A**ug^{ust}. **F**ides est bono
riū fundamentū. fides est humane salu/
tis initū. sine hac nemo ad filiorū dei
numerū p^{ot}est puenire. **H**ebreorū. xi.
Impossibile est sine fide deo placē. **E**go
vt deo placere possimus debem^r ha/
bere fidem rectam. integrā. et firmaz. q^{uo}d
fm apl̄m ad **H**ebreos. x. **J**ustus exi/
de viuit. **V**nū etiā **C**hrōst. in tractatu
de symbolo. **F**ides religionis catholice
lumē est anime. oīltium vite. fundamen/
tum salutis eterne. **N**os igitur de fide ce/
clesie sumus locuturi. **L**unc sciendum
q^{uo}d in symbolo apostolorū duodecim s^{unt}
articuli s^{unt} numerū apl̄oꝝ a quibus co/
positum est. **N**am duodecim apl̄oꝝ gre/
gati descripserūt duodecim articulos si/
dei in p^{ri}mo cōsilio. de quo habet actuū
xv. **L**uius p^{ri}ma diffinitio fuit data p^{er}
beatū Petru. sed beatus paulus non
habetur ibi qui tūc adhuc nō fuit elect^r
in apostolū. **E**t p^{ri}mus articulus p^{ri}me
ad patrem. et alijs sex ad filiū. et quin^{que} vi
tūni ad spiritū sanctū. **P**ro quo nota dī
q^{uo}d nullus hominū dubitare debet. **E**
quilibet christianus tenetur credere tri-